

29 Ιουνίου 2016

Ο οίνος στην Παλαιά Διαθήκη (Θωμάς Μαυρομούστακος, Καθηγητής Τμήματος Χημείας ΕΚΠΑ)

/ [Πεμπτούσία](#)

[Προηγούμενη δημοσίευση: <http://bitly.com/28XclDz>]

Ή ακόμη, το υπέροχο επίγραμμα του ήρωα από την Τσάδα της Κύπρου, που μαρτύρησε στο βρόχο της αγχόνης, Ευαγόρα Παλληκαρίδη, για εκείνους που έδωσαν τη ζωή τους για τη Λευτεριά της Κύπρου (επίγραμμα ουσιαστικά και για τον ίδιο).

Των αθανάτων το κρασί

το βρετε σεις και πίνετε.

Ζωή για σας κι' ο θάνατος

κι αθάνατοι θα μέινετε.

Οίνος και τροπάρια: Δεν είναι μόνο η ποίηση που εκφράζει τον συμβολισμό των γεγονότων της Αγίας Γραφής, αλλά διάχυτοι είναι και οι συμβολισμοί στα εκκλησιαστικά τροπάρια. Δύο παραδείγματα είναι αρκετά για να το καταδείξουν:

Τροπάριο Α΄: « Η άμπελος η θεία, τον ακήρατον βότρυν περκάζουσα, εγγίζει, ήκει του τεκείν, ευφροσύνης οίνον βλύζοντα και ποτίζοντα ημάς, αυτώ κραυγάζοντας. Ο των πατέρων Θεός ευλογητός ει » (Κυριακή προ της Χριστού Γεννήσεως).

Απόδοση στη νεοελληνική γλώσσα: Η θεϊκή άμπελος (Παναγία), όταν ωριμάζει (το περκάζει χρησιμοποιείται μεταφορικά εδώ. Ετυμολογικά για τα σταφύλια σημαίνει αρχίζει να μαυρίζει) η ώρα να γεννήσει τον άσπιλο βότρυ (Χριστό), ο οποίος αναβλύζει και μας ποτίζει από θεϊκό οίνο, κραυγάζει προς αυτόν. Εσύ είσαι ο ευλογημένος θεός των πατέρων μας».

Τροπάριο Β΄: «Ανυμνούμεν σε βοώντες. Χαίρε όχημα ηλίου του νοητού. Άμπελος αληθινή, τον βότρυν τον πέπειρον η γεωργήσασα, οίνον στάζοντα, τον τας ψυχάς ευφραίνοντα, των πιστών σε δοξαζόντων» (Ακάθιστος Ύμνος).

Απόδοση στη νεοελληνική γλώσσα: Σε ανυμνούμε, λέγοντας σε σένα Θεοτόκε: «Χαίρε, συ που είσαι το (θείο) άρμα του πνευματικού ηλίου Χριστού και η πραγματική άμπελος (κληματαριά) που εβλάστησε το ωραίο και ώριμο σταφύλι (τον Χριστό). Το θεϊκό αυτό σταφύλι στάζει (ουράνιο) οίνο, ο οποίος (όταν πίνεται), ευφραίνει τις ψυχές εκείνων, που με πίστη σε δοξάζουν».

Οίνος και συντέλεια του κόσμου: Πριν να γίνει η συντέλεια του κόσμου, σύμφωνα

με τον προφήτη Ησαΐα, η γη θα υποστεί καταστροφές: «Ιδού ο Κύριος καταφθείρει την οικουμένη και ερημώσει αυτήν (24,1).» Τότε θα πενθήσει ο οίνος, αφού δεν θα υπάρχουν καταναλωτές, θα πενθήσουν τα αμπέλια, αφού δεν θα υπάρχουν τρυγητές και θα αναστενάξουν από πόνο, όλοι αυτοί που ευφραίνονταν στην ψυχή με τον οίνο (πενθήσει οίνος, πενήσει άμπελος, στενάξουσι πάντες οι ευφραϊνόμενοι την ψυχήν (24,7). Οι άνθρωποι θα ντροπιαστούν, δεν θα πίνουν οίνο· και για όσους πίνουν θα γίνουν πικρά τα οινοπνευματώδη ποτά (ησχύνθησαν ουκ έπιον οίνον, πικρόν εγένετο το σίκερα τοις πίνουσιν 24,9). Παντού θ' απλώνεται θρήνος για την έλλειψη του οίνου. Θα σταματήσει κάθε χαρά στη γη και θα έχει φύγει κάθε ευφροσύνη από αυτή (24,11). Είναι ενδιαφέρον που ο «μεγαλοφωνότατος», όπως καλείται ο προφήτης, δίνει στα εδάφια του κεφαλαίου 24 τόση μεγάλη σημασία στον ευφραντικό οίνο. Συνεχίζοντας στο ίδιο κεφάλαιο, αναφέρει ότι «όλα αυτά θα συμβούν στη γη μεταξύ των εθνών, τα οποία θα καλαμισθούν όπως καλαμίζεται το δέντρο ελαίας, για να μην αφεθεί κανένας καρπός σ' αυτή, και όπως όταν τελειώσει ο τρυγητός (24.13).» Τις δύσκολες αυτές στιγμές που θα περάσει ο πλανήτης μας, αναφέρεται «ότι θα ταραχθεί από μεγάλο σεισμό και θα καταλάβει τους κατοίκους της σύγχυση και απορία. Η γη θα κλίνει, όπως συμβαίνει με τον μεθυσμένο, και αυτόν που διατελεί σε κραιπάλη (24,20).» Σε άλλο εδάφιο για τη συντέλεια του κόσμου, ο προφήτης αναφέρει «ότι όλα τα σώματα θα λειώσουν και ο ουρανός θα περιτυλιχθεί σαν βιβλίο. Όλα δε τ' άστρα του θα πέσουν σαν φύλλα του αμπελιού, και όπως πέφτουν τα φύλλα από τη συκιά (34,4).» Κατά την κρίση «το μαχαίρι του θεού μέθυσε στον ουρανό από τη δίψα του να τιμωρηθούν οι αμαρτωλοί». Και θα πέσουν συγχρόνως οι ισχυροί και μαζί με αυτούς οι κριοί και οι ταύροι και θα μεθύσει η γη από το αίμα και θα χορτάσει από το λίπος του (34,5).

Εγκαθίδρυση Νέας Ιερουσαλήμ: Ωραίες εικόνες, που εμπλέκεται η άμπελος και ο οίνος για τη Νέα Ιερουσαλήμ, βρίσκουμε και πάλι στον προφήτη Ησαΐα. Ο θεός θα μεριμνήσει για τη Νέα Ιερουσαλήμ, δηλαδή την άγια Εκκλησία του. Ορκίζεται μάλιστα στο δεξί του χέρι και στη δύναμη του χεριού του, ότι «δεν θα δώσει άλλη φορά το σιτάρι και τις τροφές στους εχθρούς του και δεν θα πιουν ξένοι το κρασί του, για το οποίο η Ιερουσαλήμ εκοπίασε. Αλλά αυτοί που τα μαζεύουν θα τα τρώνε και θα δοξολογούν τον Κύριο, και αυτοί που τρυγούν τ' αμπέλια θα πίνουν κρασί στις αυλές του τις άγιες (62, 8-9). Πολύ συμβολικά είναι τα λόγια του προφήτη. Ο θεός τροφοδοτεί με σίτο και οίνο, δηλαδή το σώμα και το αίμα του, την Εκκλησία και τη διαφυλάσσει με τα μυστήριά της από τους εχθρούς της.

[Συνεχίζεται]